

Příloha 1. PÍSEMNÝ INFORMOVANÝ SOUHLAS

PÍSEMNÝ INFORMOVANÝ SOUHLAS S POSKYTNUTÍM ROZHOVORU A JEHO NÁSLEDNÝM VYUŽITÍM V PRAKTICKÉ ČÁSTI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Výzkum v praktické části bakalářské práce je zaměřen na studenty středních škol. Hlavním cílem je popsat učební strategie a styly studentů středních škol s ohledem na používání moderních technologií. S ohledem na tento zvolený cíl se pokusím zodpovědět několik výzkumných otázek, které s tímto cílem souvisí. Například výzkumná otázka č. 3: Jaké jsou nejčastější výhody a nevýhody spojené s používáním moderních technologií ve vzdělávacím procesu podle studentů středních škol? Výzkum je prováděn v rámci zpracování bakalářské práce na katedře Pedagogiky, FF UK v Praze.

Výzkum bude veden metodou polostrukturovaného rozhovoru. Průběh rozhovoru bude nahráván a ze zvukového záznamu bude následně pořízen doslovný přepis, který bude následně analyzován a poslouží k interpretaci výsledků.

Podpisem souhlasím s následujícími body:

- Byl/a jsem informována o účelu rozhovoru, kterým je sběr dat pro potřeby výzkumu bakalářské práce Lucie Kladivové na téma "Učební strategie studentů středních škol"
- Bylo mi sděleno, jaký bude mít rozhovor průběh a jsem seznámen/a s právem odmítnout odpovědět na jakoukoliv otázku.
- Souhlasím s nahráním následujícího rozhovoru a jeho následným zpracováním. Zvukový záznam bude po dokončení výzkumu neprodleně vymazán a nezůstane žádná dohledatelná kopie záznamu.
- Byl/a jsem seznámen/a s tím, jak bude s rozhovorem nakládáno a jakým způsobem bude zajištěna anonymita, která znemožní identifikaci mé osoby. Nikde nebude uvedeno mé jméno či jiné osobní údaje, díky kterým bych mohl/a být identifikován/a.
- Dávám svolení k tomu, aby Lucie Kladivová použila rozhovor pro potřeby své bakalářské práce a části z rozhovoru může použít k doslovné citaci, zvuková nahrávka rozhovoru ale bude po ukončení výzkumu smazána.

Datum: 4.4.2024

Podpis respondenta:

Příloha 2. SOUBOR OTÁZEK K ROZHOVORU

1. V jakou denní dobu se nejčastěji připravuješ na následující školní den?
2. Jaké okolí potřebuješ mít okolo sebe při učení?
3. Jaké smysly nejčastěji zapojuješ při učení?
4. Jakým způsobem si nejčastěji dokážeš zapamatovat danou učební látku?
5. Rozlišuješ, na jaký předmět se zrovna učíš?
6. Jak nejčastěji postupuješ při učení?
7. Jaká je Tvá největší motivace při učení?
8. Jak aktivní jsi během vyučovací hodiny?
9. Co Ti při výuce nejvíc vyhovuje a jakým stylem se nejraději učíš?
10. Vytváříš si myšlenkové mapy k danému učivu? Podtrháváš si v textu barevně důležité informace? Znáš nějaké mnemotechnické pomůcky?
11. Využíváš při domácí přípravě AI (Chat GPT)? Pokud ano, tak k čemu konkrétně?
12. Myslíš si, že Ti moderní technologie usnadňují přípravu do školy, učení se na testy, pomáhají s tvorbou prezentací apod.?
13. Máš nějaké oblíbené aplikace (na telefonu), které využíváš při svém vzdělávání?
14. Jaké spatřuješ výhody a nevýhody spojené s používáním moderních technologií ve vzdělávacím procesu?
15. Preferuješ práci s tištěným textem (knihy, učebnice, výpisky na papíře) nebo spíš práci s počítačem (knihy online, výpisky na počítači...)
16. Snažíš se různě propojovat své dosavadní znalosti s nově získanými znalostmi?

Příloha 3. TRANSKRIPCE ROZHOVORU

ROZHOVOR Č. 1 VERONIKA

1. *V jakou denní dobu se nejčastěji připravuješ na následující školní den?*

- „Obvykle se nejčastěji připravuju večer.“

Mohla bys mi to prosím víc popsat?

- „Po návratu domů ze školy si udělám krátkou přestávku, abych se odreagovala po dlouhém dni ve škole, a poté se pustím do domácích úkolů nebo učení se na testy/ústní zkoušení. Většinou si udělám plán, co všechno se musím naučit, na jaké předměty se musím připravit a postupně si splněné úkoly z plánu odškrťávám. Občas se stane, že si něco zopakuju i ráno před odchodem do školy, pokud se jedná o náročnější látku. Ale celkově preferuji přípravu večer, protože mám potom pocit, že jsem lépe připravená na další den.“

2. *Jaké okolí potřebuješ mít okolo sebe při učení?*

- „Když se učím, tak okolo sebe potřebuji mít naprosté ticho a klid.“

Máš nějaké své oblíbené místo, kde se ráda učíš?

- „Ideální místo na učení je pro mě můj pokoj, kde není žádný hluk a já se můžu plně soustředit. Občas se chodím učit i do místní knihovny, kde je velmi příjemná studovna pro ničím nerušené studium a velkým bonusem je to, že mám rovnou všechny potřebné knihy k dispozici. Taky mám ráda dobře osvětlené prostředí. Nedokážu se moc učit jenom při slabé lampičce na nočním stolku.“

3. *Jaké smysly nejčastěji zapojuješ při učení?*

- „Při učení se nejčastěji spoléhám na svůj zrak a hmat. Ráda si danou látku několikrát přepisuju, aby se mi důležité informace skrze ruku dostaly do hlavy, a to platí hlavně při učení se slovní zásoby v angličtině a němčině. Následně si v textu ráda barevně zvýrazňuju a podtrhávám.“

4. *Jakým způsobem si nejčastěji dokážeš zapamatovat danou učební látku?*

- „Nejčastěji si učební látku zapamatuju tak, že si učivo několikrát přepisuju (nebo alespoň ty nejdůležitější informace, datumy nebo pojmy), pak si to nějak barevně a

graficky zvýrazním, podtrhnu, vybarvím a následně si to čtu pořád a pořád dokola. Ke konci učení se snažím celou látku přeříkat nahlas z paměti. U cizích jazyků mi třeba pomáhají tzv. flashcards, kdy si vyrobím takové kartičky a na jednu stranu si napíšu dané slovíčko například v angličtině a na druhou stranu si ho napíšu s českým významem. Nebo teď když jsem ve čtvrtém ročníku, za chvíli mě čeká maturita a učení je čím dál tím víc, tak jsem si velmi oblíbila “Traffic light metodu”. Jde o to, že si učivo rozdělím do tří barev jako má světelný semafor (červená, oranžová a zelená). Červenou si označím to, co absolutně neumím a dám tomu tedy prioritu při učení. Oranžově si označím informace, o kterých už třeba něco vím, a i bych o nich vlastními slovy dokázala mluvit, ale i tak se ještě musím doučit nějaké přesnější definice apod. No a zelenou si vždycky označím to, co už perfektně znám, a tudíž tomu nepotřebuju věnovat svůj čas při učení a můžu se primárně soustředit na červené a oranžové části.”

5. *Rozlišuješ, na jaký předmět se zrovna učíš?*

- „Ano, určitě rozlišuju na jaký předmět se zrovna učím a podle toho zvolím i konkrétní strategii nebo metodu.“

Dokázala bys mi prosím dát nějaké konkrétní příklady?

- „Určitě! Například když se učím na matiku, tak většinou počítám jeden příklad za druhým a snažím se naučit konkrétní postupy a matematické operace. Nebo na biologii se nedokážu učit bez obrázků, hlavně když jsme se učili lidské tělo. Musela jsem si na internetu najít přehledné obrázky k jednotlivým soustavám a tam si třeba zvýraznit krevní oběh. Pouze z psaného testu by se mi to těžko chápalo jak ta krev proudí, s obrázkem to je všechno mnohem jasnější. U učení se na maturitu z anglického jazyka se zaměřuju především na komunikační dovednost, která se mi bude hodit u ústní části, a naopak u didaktického testu budu potřebovat spíš správné porozumění textu. Takže celkově se snažím přizpůsobit svůj přístup k učení podle konkrétního předmětu, ale někdy se taky snažím přizpůsobit konkrétnímu profesorovi nebo profesorce. Každý má na nás jiné nároky, a i to ovlivňuje to, jak se na jeho předmět učím. Víím, že to asi není tak úplně správně, ale myslím si, že to dělá většina studentů.“

6. *Jak nejčastěji postupuješ při učení?*

- “Nejčastěji při učení postupuji systematicky a organizovaně. Nejdřív si udělám přehled o tom, co se musím naučit. Pak si vytvořím učební plán, abych měla přehled o tom, co musím udělat a do kdy.“

Děláš si během učení nějaké krátké přestávky?

- „Jojo, dělám. Abych si udržovala svou koncentraci při učení, tak si mezi učením dělám přestávky, během kterých si odpočinu. Například se jdu projít, pustím si krátký seriál, jdu si uvařit něco dobrého k jídlu apod. A nesmím zapomenout na kvalitní spánek, abych se mohla druhý den opět efektivně učit.“

7. *Jaká je Tvá největší motivace při učení?*

- „Mojí největší motivací je touha dosáhnout svých snů, cílů a být úspěšná v tom, co mě baví a naplňuje. Tím pádem je mou motivací i dobrý prospěch a úspěch ve škole, protože jsem si vědoma toho, že mi to otevře dveře k dalšímu vzdělávání a profesním příležitostem v budoucnosti.“

8. *Jak aktivní jsi během vyučovací hodiny?*

- „Během vyučovacích hodin se snažím být aktivní. Vždy se snažím naslouchat vyučujícímu (i když v některých případech to je trochu obtížné 😊), snažím se zúčastňovat různých diskusí a pokud mám na konci hodiny nějaké otázky a nejasnosti, tak se nebojím zeptat.“

9. *Co Ti při výuce nejvíc vyhovuje a jakým stylem se nejraději učíš?*

- „Mám ráda když jsou vyučovací hodiny nějakým způsobem interaktivní a dynamické. Líbí se mi, když učitel využívá různé styly učení a metody podle potřeb studentů a zrovna probíraného učiva. Hodně mě baví diskuse a skupinové práce, kdy si se spolužáky můžeme vyměňovat názory a společně třeba přijít s nějakým řešením nějakého problému. Dost se mi líbí, když vyučující vkládá do výuky nějaké své poznatky z praxe a propojuje nám učivo z učebnice s reálnými situacemi. Líp si pak učivo uchovám v paměti. Jak už jsem zmiňovala, tak se ráda učím za pomoci zraku, tedy vizuálně pokud se nepletu. Ráda využívám obrázky, grafy, zvýrazňovače apod. A taky mi vyhovuje aktivní zapojování se do hodin a

plnění praktických úkolů. Mezi moje nejoblíbenější hodiny se řadí právě laborky z chemie nebo biologie.“

10. Vytváříš si myšlenkové mapy k danému učivu? Podtrháváš si v textu barevně důležité informace? Znáš nějaké mnemotechnické pomůcky?

- „Ano, při učení si často vytvářím myšlenkové mapy jako součást své učební strategie. Myšlenkové mapy mi pomáhají vizualizovat a strukturovat učivo, což mi usnadňuje porozumění a zapamatování si daných informací. Často si vytvářím myšlenkové mapy při opakování učiva nebo při přípravě na zkoušky (momentálně hlavně k maturitě).“

A co to barevné potrhávání? Zvýrazňuješ si důležité informace?

- „Jak už jsem zmiňovala, tak barevné podtrhávání využívám opravdu hodně a co se týče mnemotechnických pomůcek? Občas si snažím vzít počáteční písmenko z každého slova a následně si vytvořit slovo, pod kterým se mi to všechno vybaví.“

Vzpomeneš si na nějaký konkrétní příklad?

- „Teď si momentálně nemůžu vzpomenout na žádný konkrétní příklad, ale dost to využívám ve společenských vědách, převážně u psychologie. Ale vzpomínám si na jednu mnemotechnickou pomůcku, kterou nás naučila paní profesorka na matiku a jedná se o slovo MEDICINBAL, pomocí kterého jsem se dokázala naučit vyšší římské číslice (M=1000, D=500, C=100, L=50)“

11. Využíváš při domácí přípravě AI (Chat GPT)? Pokud ano, tak k čemu konkrétně?

- „Ano, při domácí přípravě občas využiju i umělou inteligenci. Několikrát už mi pomohla vymyslet dobré téma na psaní eseje nebo ročníkové práce. Není to tak, že by mi napsala celý text, ale spíš mi pomohla najít nějaké vhodné témata a já jsem si z nich pak vybrala, to, co se mi nejvíc líbí a měla jsem k němu dostatečný počet zdrojů. Nebo si vzpomínám, že jsme umělou inteligenci využili se skupinou při zpracování prezentace do dějepisu. Už jsme nevěděli co víc do té prezentace dát, tak jsme se zeptali umělé inteligence a hned jsme měli inspiraci a prezentace byla velmi úspěšná.“

12. Myslíš si, že Ti moderní technologie usnadňují přípravu do školy, učení se na testy, pomáhají s tvorbou prezentací apod.?

- „Ano, myslím si, že moderní technologie mi v mnoha ohledech usnadňují přípravu do školy a učení se na testy. Například díky počítačům, tabletům a internetu mám snazší přístup k informacím a studijním materiálům. Můžu rychle vyhledávat potřebné informace, používat interaktivní učebnice nebo sledovat různá vzdělávací videa, která mi pomáhají lépe porozumět učivu. Moderní technologie vlastně i zjednodušují tvorbu prezentací a napomáhají lepší komunikaci v dané skupině.“

13. Máš nějaké oblíbené aplikace (na telefonu), které využíváš při svém vzdělávání?

- „Jelikož se ráda učím novým cizím jazykům, tak velmi ráda využívám aplikace na telefonu, která se jmenuje Duolingo.“

Dokázala bys mi tuhle aplikaci trochu víc popsat?

- „Je to skvělá aplikace, díky které se mi rozšiřuje slovní zásoba, učím se psát, mluvit i porozumět mluvenému slovu, a hlavně mě to motivuje k dalšímu vzdělávání se. Můžu si tam přidat i svoje kamarády, kteří tuhle aplikaci taky využívají a pak můžeme soutěžit, kdo má větší pokrok a vzájemně se motivovat. Je to skvělá aplikace.“

14. Jaké spatřuješ výhody a nevýhody spojené s používáním moderních technologií ve vzdělávacím procesu?

- „Jako výhodu vidím snadný přístup k neskutečně velkému množství informací, které pomocí internetových vyhledávačů snadno a rychle získáme. V době covidu jsem na distanční výuce začala využívat dostupnost různých online videí, dokumentů a online kurzů, které mi pomohly pochopit danou látku líp, než když to vyučující vysvětloval přes počítač. Hlavně matika mi v distanční výuce dělala velký problém.“

A nevýhody?

- „Nevýhodu spatřuju v tom, že se často můžeme setkat s vybudovanou závislostí na telefonech/počítačích a pak daný jedinec bohužel ztrácí zájem o sociální kontakt. Když už jsem zmiňovala distanční výuku, tak to mi úplně živě připomnělo, jaké jsem měla problémy s připojením nebo rychlým internetem. Takže v tom taky vidím jistou nevýhodu a kolikrát jsem z nějaké online hodiny neslyšela ani

polovinu a uteklo mi tak několik důležitých informací, které jsme si následně musela sama dohledávat.“

15. Preferuješ práci s tištěným textem (knihy, učebnice, výpisky na papíře) nebo spíš práci s počítačem (knihy online, výpisky na počítači...)

- „Já osobně asi nepreferuju ani jedno a jsem spíš kombinace obojího.“

A kdyby sis musela vybrat mezi knihou v pevné vazbě a online knihou?

- „Kdybych si měla vybrat, jestli budu číst online knihu v pdfku nebo knihu v pevný vazbě, tak bych jednoznačně zvolila skutečnou knihu, jelikož mám ráda jejich vůni a ráda otáčím její listy, což v online verzi tak úplně nejde. Ale co se týče výpisků tak si je radši píšu na počítači do nějakého textového dokumentu, potom si je vytisknu a barevně zvýrazním.“

16. Snažíš se různě propojovat své dosavadní znalosti s nově získanými znalostmi?

- „Ano, snažím se propojovat své dosavadní znalosti s nově získanými, ale u některých předmětů mi to vůbec nejde (například ve fyzice, s tou mám obrovský problém).“

A myslíš si, že je to důležité?

- „Myslím si, že propojování znalostí je velmi dobré a člověk tím získá větší pochopení a hlubší porozumění danému učivu. Ale bohužel někdy to není úplně snadné si ty věci v hlavě propojit. Například mě baví si propojovat dějepis s literaturou. Každého autora si vždy správně zařadit do dané doby a po přečtení jeho významného díla ještě víc pochopit tu dobu, ve které zrovna působil a psal.“